

Helsingissä 20.3.2018

LAUSUNTO SELVITYKSESTÄ SUOMALAISEN YLIOPIILASTUTKINNON JÄRJESTÄMISEKSI ENGLANNIN KIELELLÄ

Kehittämiskeskus Opinkirjo kiittää pyynnöstä antaa lausunto selvityksestä suomalaisen ylioppilastutkinnon järjestämiseksi englannin kielellä ja lausuu seuraavaa:

Yleistä

Selvityshenkilöt esittävät mahdollisuutta suorittaa englanninkielinen ylioppilastutkinto tasavertaisena nykyisen suomen- ja ruotsinkielisen ylioppilaskokeen ohella. Mahdollisuus tulisi kaikille oppilaille, vaikka selvityshenkilöt näkevätkin ensisijaisina kohderyhminä englanninkielisessä tai kaksikielisessä perus ja lukio-opetuksessa olevat, suomalaiset paluumuuttajat ja vanhempiensa työn vuoksi Suomeen muuttaneet englanninkieliset nuoret.

Esitystä perustellaan Suomen kansainvälistymiskehityksellä, aivotuonnin ja koulutusviennin tarpeilla.

Kehittämiskeskus Opinkirjo ei kannata esitystä seuraavista syistä:

- 1. Suomalaisella ylioppilastutkinnolla ei ole automaattista selkeää akkreditointia kansainvälisesti, kuten esimerkiksi IB-tutkinnolla. Vaikka tutkinto siis olisi suoritettavissa englanninkielisenä, sen status maamme rajojen ulkopuolella ei muutu. Englanninkielisestä suomalaisesta ylioppilastutkinnosta ei näin ollen koituisi mitään lisäarvoa suomalaisille opiskelijoille. Kustannuksia tästä järjestelmästä kuitenkin syntyisi, ja ne esitetään katettavaksi budjettivaroista.**
- 2. Tällä hetkellä ollaan parhaillaan viimeistelemässä uutta lukiolakia lausuntokierroksen jälkeen. Lukiolakiesityksessä ehdotetaan ylioppilastutkinnon suorituskertojen rajaamisesta luopumista siten, että kokelas voisi halutessaan uusia kokeen niin monesti kuin haluaisi. Kehittämiskeskus Opinkirjo on omassa lausunnossaan kannattanut rajatonta suoritusoikeutta. Moni taho, etenkin opettajajärjestöt, ovat kritisoineet tätä esitystä sillä perusteella, ettei kouluilla nykyisinkään ole kelvollisia resursseja kokeiden järjestämiseen ja tarkastamiseen. Opinkirjo pitää ensisijaisena, että edes suomen- ja ruotsinkielisiä tutkintoja voidaan järjestää turvautusti. On ennenaikaista ennen lukiolain vahvistamista ehdottaa uuden kielen lisäämistä valikkoon.**

3. Selvityksessä englanninkielinen ylioppilastutkinto yhdistetään nimenomaan englanninkieliseen lukio-opetukseen. Suorittaakseen englanninkielisen tutkinnon, on lukio-opinnot pitänyt suorittaa englanninkielellä. Kehittämiskeskus Opinkirjo pitää tätä esityksen suurimpana heikkoutena. Jo nykyisin meillä on Suomessa lukio-oppilaita, jotka ovat opiskelleet koko koulupolkunsa varhaiskasvatuksesta alkaen Suomessa, mutta joilla ei ole edes arkiseen kanssakäymiseen riittävää suomen ja/tai ruotsin kielen taitoa. Tämä on tullut mahdolliseksi englanninkielisten päiväkotien ja koulujen, IB-lukioiden ja poikkeusluvan saaneiden lukioiden kautta. **Koulupolku aivotuonnin näkökulmasta on siis jo olemassa riittävässä mittakaavassa.**
4. **Englanninkielisen lukio-opetuksen laajenemista kaikkiin lukioihin ja oppiaineisiin on pidettävä uhkana kansallisen kielivarannon näkökulmasta.** Jo nyt tiedetään, että englannin kielen valta-asema yliopistokielenä on näivettänyt suomen kielen tutkimuksen kielenä: englanninkielisille tieteen termeille ja käsitteille ei enää synny suomenkielisiä vastineita, ja aiemmin tunnetut käsitteet jäävät unohduksiin. Esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla keskeinen käsite resilienssi on jäänyt vaille kelvollista suomenkielistä vastinetta. Ei tarvinne muistuttaa, että kansallisen kulttuurin kehittymisen kannalta oli olennaista, että suomen kieli sallittiin 1800-luvulla viranomaisten ja koulutuksen kielenä, suomenkielinen kirjallisuus alkoi kukoistaa ja voidaan puhua suomalaisesta kulttuurista. Samoin perustein Suomessa on haluttu säilyttää myös ruotsin- ja saamenkielisten mahdollisuus äidinkielen koulutuksen kielenä ja viranomaiskäytössä.

Kehittämiskeskus Opinkirjo edellyttää lausunnossaan, että **mikäli suomalainen ylioppilastutkinto päätetään järjestää englannin kielellä, sen sidos englanninkieliseen opetukseen katkaistaan.** Lukiot järjestäisivät siis edelleen suuntautumisensa mukaisesti opetusta eri kielillä, mutta **opiskelija voisi halutessaan suorittaa tutkinnon tai jonkin sen osan joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.** Esitämme siis, että **tässä tapauksessa opiskelija saisi itse valita ylioppilastutkintonsa suorituskielen ainekohtaisesti.**

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Kehittämiskeskus Opinkirjo ei kannata esitystä suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittamisesta englanniksi.

Perustelut:

Suomalaisella ylioppilastutkinnolla ei ole automaattista selkeää akkreditointia kansainvälisesti. Englanninkielisestä suomalaisesta ylioppilastutkinnosta ei näin ollen koituisi mitään lisäarvoa. Kustannuksia tästä järjestelmästä kuitenkin syntyisi.

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

Kehittämiskeskus Opinkirjo pitää ensisijaisena, että mahdollisuus rajattomasti uusia suomen- tai ruotsinkielinen ylioppilastutkinto turvataan ennen englanninkielisen suoritusmahdollisuuden harkitsemista.

Aivotuonnin näkökulmasta riittävät englanninkieliset koulupolut ovat Suomessa jo olemassa ilman englanninkielistä ylioppilastutkintoa.

Englanninkielen valta-aseman leviäminen lukio-opetuksen kieleksi on uhka kansalliselle kielivarannolle. Mikäli suomalainen ylioppilastutkinto päätetään järjestää englannin kielellä, sen sidos englanninkieliseen opetukseen on katkaistava, ja kaikille opiskelijoille on annettava mahdollisuus suorittaa tutkinto suomen-, ruotsin tai englannin kielellä.

Kehittämiskeskus Opinkirjo

Minna Riikka Järvinen, toiminnanjohtaja

Leena Krokfors, puheenjohtaja